

Nataša Drvenkar

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Trg Ljudevita Gaja 7,

31000 Osijek, Croatia

natasad@efos.hr

Phone: +385912244104

ZNANSTVENI FORUM: AKTUALNA POZICIJA REPUBLIKE HRVATSKE U EUROPSKOM I GLOBALNOM OKRUŽENJU

Ekonomski fakultet u Osijeku, 6. listopada 2015.

Ekonomski fakultet u Osijeku i Katedra za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju pod pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović i pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta organizirali su 6. listopada 2015. godine Znanstveni forum „Aktualna pozicija Republike Hrvatske u europskom i globalnom okruženju“ u obliku dva panela, s ciljem okupljanja stručnjaka iz poslovnog, javnog i znanstvenog života kako bi se ukazalo na ključne gospodarske probleme Republike Hrvatske u europskom i globalnom okruženju te prezentirale smjernice vezane uz poticanje konkurentnosti, ubrzanja ekonomskoga rasta i ostvarenja društva blagostanja. Znanstveni forum koji je okupio 140 sudionika otvorili su dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Vladimir Cini, zamjenik gradonačelnika Grada Osijeka, Vladimir Ham, župan Osječko-baranjske županije, Vladimir Šišljagić, prorektor Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, prof. dr. sc. Mario Vinković i ministar gospodarstva Ivan Vrdoljak.

Društveno-ekonomska situacija u kojoj se naša Hrvatska krajem prošloga desetljeća 21. stoljeća i početkom ovoga novog, refleksija je izostanka strateškoga promišljanja i razvoja te stihijskoga prepuštanja modelu koji je ekonomski rast temeljio na ekspanziji državne potrošnje i aktivnostima građevinskog sektora (posebice prometne infrastrukture), a koje su bile uglavnom financirane inozemnim kapitalom, tj. zaduživanjem države. Na prvom panelu „Hrvatska i EU: novi model ekonomske politike“ diskutirali su prof. dr. sc. Mladen Vedriš, prof. dr. sc. Ljubo Jurčić, viceguverner HNB-a, mr. sc. Vedran Šošić i potpredsjednik HGK-a za međunarodne i europske poslove, mr. sc. Željko Kramarić s prof. dr. sc. Đulom Borozan, moderatoricom prvog panela. Istaknute su tri ključne ocjene nedavne prošlosti:

1. Prevladavajući model rasta u prošleme desetljeću nije bio temeljen na „zdravoj“ ekonomskoj osnovi te kao takav nije mogao biti održiv.

2. U generiranju neodrživog rasta sudjelovali su, osim državnog/javnog sektora i politike i ostali nacionalni sudionici i sektori: gospodarstvo, kućanstvo, bankarski sektor, sudstvo i sveučilišta.
3. Svjetska financijska kriza i velika recesija samo su bili „okidači“ koji su iznijeli na vidjelo svu hrvatsku društveno-ekonomsku patologiju te tako bili uvod u ekonomsku i moralnu krizu u koju je RH utočila.

Istaknuto je kako je prisutan blagi napredak u razvijenosti hrvatskoga društva i kako se kvaliteta poslovnoga okruženja i konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva polako poboljšava. Pozitivne promjene su prisutne, i to je dobro – one su znak da hrvatsko društvo „može“. Ipak, u usporedbi sa zemljama usporednih karakteristika (primjerice Slovenijom, Mađarskom, Poljskom i Češkom), dinamika promjena nije zadovoljavajuća. Može se i treba brže reformirati i razvijati, a kočničare razvoja učinkovitije suzbijati. Nadalje, „reforme zbog reformi“, nepostojanost i nekoordiniranost u reformama, djelomične reforme, nedosljednost u provođenju reformi, nedostatak političke hrabrosti za reforme i slično, samo su dio pogrešaka čije su posljedice i ekonomske naravi. Za razliku od modela rasta koji je bio prakticiran u prošlom desetljeću, naziru se elementi/stupovi zdravijega temelja novoga modela; modela koji uključuje i novu odgovornu državu (kroz mjerljive ciljeve i odgovornosti za „činjenje“, ali i „nečinjenje“) i ekonomsku politiku usmjerenu poticanju proizvodnje i izvoza (za što je nužna inovativna te gospodarstvu „prijateljska“ poslovna klima) istaknuli su prof. dr. sc. Vladimir Cini, prof. dr. sc. Đula Borozan i doc. dr. sc. Nataša Drvenkar u publikaciji koja je izdana povodom ovoga foruma koji popularizira znanost. Potrebno je kontinuirano razvijati kulturu rada i učenja, tolerancije i društvene odgovornosti.

Drugi panel „Globalizacija i regionalizacija: u potrazi za inventivnim gospodarstvom“ u kojem su sudjelovali prof. dr. sc. Vladimir Gruden, prof. dr. sc. Velimir Srića, direktor Harburg-Freunderbergera Belišće d.o.o., mr. sc. Zoran Uranjek i predsjednik uprave Spin Valis d.d., Zdravko Jelčić moderirao je prof. dr. sc. Mladen Vedriš. Istaknuto je kako BDP bilježi blagi rast i znakove oporavka što bi moglo potaknuti pozitivno raspoloženje gospodarstvenika, ali je nužno provesti konsolidaciju javnoga budžeta budući je i najviši u SIE regiji. Naime, stanje javnih financija rezultira lošim rejtingom zemlje, ali i negativnom percepcijom investitora te predstavlja prepreku daljnjoj stabilizaciji gospodarstva, istaknuo je prof. dr. sc. Mladen Vedriš.

Zanimljivi zaključci sudionika panela unijeli su posebnu dinamiku na Znanstvenom forumu. Tako je, primjerice, kroz „Priču o 5 majmuna“ prof. dr. sc. Velimir Srića slikovito dočarao sustav u kojem „svatko čini nešto, a uopće ne zna zašto to čini“ i time upozorio na nedostatak strateškoga promišljanja razvoja i nedostatak vizije koja je „jasna svima“. Prof. dr. sc. Ljubo Jurčić naglasio je kako nam je nužno znanje stečeno razvojem vlastitih sveučilišta i razvojem vlastite ekonomske snage za koju imamo sve potrebne resurse. Prof. dr. sc. Vladimir Gruden upozorio je kako samo kvalitetna osoba može biti menadžer (bilo koje razine i sektora), a za to je nužno „naučiti upravljati samim sobom“ i „pomiriti se sa sobom“.

Znanstveni forum snažno je medijski popraćen¹ i predstavlja jedan od niza aktivnosti popularizacije znanosti Ekonomskoga fakulteta u Osijeku koji proaktivno djeluje u svojoj široj zajednici (više o Znanstvenom forumu: <http://www.efos.hr/znanstveni-forum>). Glavni partner i pokrovitelj Znanstvenog foruma bio je HEP d.d., a ostali partneri bili su: Žito d.o.o., HGK, Nexe Grupa d.d., Cesting d.o.o., Karolina d.o.o., Otos d.o.o., Spin informatica d.o.o., Bijelić d.o.o., Badel d.o.o., Grafika d.o.o., brand Nescafe, Glas Slavonije d.o.o.

1 Izdvajamo: Ministarstvo Gospodarstva: <http://www.mingo.hr/page/ministar-vrdoljak-potpisao-s-tvrtkama-iz-slavonije-i-baranje-ugovore-po-operativnom-programu-za-industriju-za-2015-godinu>; Glas Slavonije: <http://www.glas-slavonije.hr/281776/1/Uspjeh-moguc-uz-jasnu-viziju-ciljeva-te-ulaganje-u-znanje>; HRT Radio (članak i izjave): <http://radio.hrt.hr/clanak/aktualna-pozicija-rh-u-europskom-i-globalnom-okruzenju/102878/>; OBŽ: <http://www.obz.hr/hr/?vijest=2827>; Portali osijek031: http://www.osijek031.com/osijek.php?najava_id=58665; Osječka TV: <http://osjecka.com/aktualna-pozicija-rh-u-europskom-i-globalnom-okruzenju/>; Nacional.hr: <http://www.nacional.hr/vrdoljak-bdp-a-nagodinu-veci-za-dva-posto-2017-iznad-tri-posto/>; Web prof.dr.sc. Velimir Srića: <http://www.velimirsrica.com/sudjelovanje-na-znanstvenom-forumu-ekonomskog-fakulteta-u-osijeku.aspx>;